

EUROOPA
KONTROLLIKODA

ELi ühisettevõtete 2019. aasta auditi lühikokkuvõte

**ELi ühisettevõtteid käsitleva
Euroopa Kontrollikoja 2019. aasta aastaaruande
tutvustus**

Sisukord

	Punkt
Lühendid	
Kokkuvõte	I–VIII
Mida me auditeerime	01–20
Õiguslik vorm ja asutamine	01–03
Programmi „Horisont 2020“ raames tegutsevad ühissettevõtted	04–08
F4E tegutseb Euratomi raames ITERi rajamiseks	09–10
Ühissettevõtted paiknevad Euroopa Liidus	11
Ühissettevõtete juhtimismudelid	12
Ühissettevõtete programmi „Horisont 2020“ ja FP7 raames tehtavat teadustööd rahastavad nii EL kui ka tööstusharusid ja teadusringkondi esindavad partnerid	13–19
Eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus	20
Meie audit	21–24
Teiste töö kasutamine	22–23
Meie riskihindamine	24
Ühissettevõtete 2019. eelarveaasta auditite üldtulemused	25–47
Märkusteta arvamused...	25–29
... kõigi ühissettevõtete raamatupidamise aastaaruannete kohta, kuid F4E puhul lisatud asjaolu rõhutav punkt seoses ELi panusega ITERisse	25–26
... ühissettevõtete raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate tulude kohta	27
... ühissettevõtete raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate maksete kohta	28–29
Meie tähelepanekud parandamist vajavate valdkondade kohta	30–46
Endiselt on puudusi maksete iga-aastases planeerimises	31
Ühissettevõtete eelarve täitmise määr oli nende FP7 ja TEN-T tegevuste puhul 90%	32–33

Mõne ühisettevõtte hoog rauges programmi „Horisont 2020“ tegevuste rakendamisel	34–38
Toetusmaksete sisekontroll oli üldiselt tõhus	39–41
Meie audit toetusesaajatele tehtud 2019 toetusmaksest koosneva valimi kohta kinnitas deklareeritud personalikulude järelauditi tulemusi	42–43
Puudused F4E hangetes ning personali- ja projektijuhtimises seavad ohtu tema tegevuse tulemuslikkuse	44–46
Eelmiste aastate auditileidude põhjal võetud meetmed	47
Muud ühisettevõtetega seotud auditid ja ülevaated	48

Lühendid

Lühendite loetelu hõlmab ELi asutusi ja muid käesolevas aruandes kajastatud liidu organeid.

Lühend	Täisnimi
ARTEMIS	Ühisettevõtte ARTEMIS ühise tehnoloogiaalgatuse rakendamiseks manussüsteemides
BPT	Biotoorainel põhinevate tööstusharude ühisettevõtte
CAS	Komisjon teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi (DG RTD) ühine audititalitus
CEF	Euroopa ühendamise rahastu
COSO	Treadway komisjoni toetavate organisatsioonide komitee
CS	Ühisettevõtte Clean Sky
DG RTD	Teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat
EASA	Euroopa Liidu Lennundusohutusamet
ECSEL	Ühisettevõtte ECSEL (Euroopa juhtpositsiooni tugevdamine elektroonikakomponentide ja -süsteemide toel)
EIT	Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut
EL	Euroopa Liit
ELTL	Euroopa Liidu toimimise leping
ENIAC	Euroopa Nanotehnoloogiaalgatuse Nõuandekogu
EUAN	Euroopa Liidu asutuste võrgustik
EURATOM	Euroopa Aatomenergiaühendus
EUROHPC	Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluste ühisettevõtte
EVM	Saavutatud väärtuse analüüs
F4E	Ühisettevõtte Fusion for Energy
FCH	Kütuseelementide ja Vesiniku Valdkonna Ühisettevõtte
FP7	Teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmes raamprogramm (2007–2013)
„Horisont 2020“	ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ (2014–2020)
IFAC	Rahvusvaheline Arvestusekspertide Föderatsioon

IMI	Innovatiivsete Ravimite Algatuse Ühisettevõte
INTOSAI	Kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheline organisatsioon
ISAd	IFACi rahvusvahelised auditeerimisstandardid
ISSAId	INTOSAI kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvahelised standardid
ITER	Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor
MFR	Mitmeaastane finantsraamistik
PMO	Individuaalsete maksete haldamise ja maksmise amet
S2R	Ühisettevõte Shift2Rail (Euroopa raudteealgatus)
SESAR	Euroopa taeva lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi väljaarendamisega tegelev ühisettevõte
TEN-T	Üleeuroopalise transpordivõrgu programm

Kokkuvõte

I Esitasime kõigi ühisettevõtete 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärsuse kohta märkusteta auditiarvamuse. Nagu ka eelmistel aastatel, on meie poolt ühisettevõtte Fusion for Energy (F4E) 2019. aasta aastaaruande kohta esitatud auditiarvamusele lisatud asjaolu rõhutavad punktid, millega juhitakse peamiselt tähelepanu ohule, et projekti elluviimise kulud võivad kasvada ja selle lõpuleviimine edasi lükkuda.

II Samuti esitasime märkusteta arvamuse kõigi ühisettevõtete 2019. aasta raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate maksete ja tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta.

III Kokkuvõttes kinnitas meie audit ühisettevõtete raamatupidamise aastaaruannete ja nende aluseks olevate tehingute kohta varasematel aastatel saadud positiivseid tulemusi. Täheleandisime aga mitmeid parandamist vajavaid küsimusi eelarvehalduse ja finantsjuhtimise, mitterahaliste toetuste, toetusmaksete sisekontrolli- ja järelvalveraamistiku, hankemenetluste, inimressursside ja usaldusväärse finantsjuhtimise valdkonnas.

IV Teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi (FP7) ning üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) meetmete puhul moodustasid liikmete osamaksed 2019. aasta lõpus ja programmi lõppetapis ligikaudu 90% ühisettevõtte asutamismäärustes seatud eesmärkidest.

V Teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ tegevuste puhul jäid programmi edusammud ja nendega seotud toetus siiski mõne ühisettevõtte eesmärkidele alla. 2019. aasta lõpuks, mil programmitöö perioodist oli möödas juba üle poole, olid ühisettevõtted rakendanud keskmiselt 51% oma programmi „Horisont 2020“ meetmetest ja sellega seotud lisategevusest. Kui lisategevus välja jätta, langes eesmärkide täitmise määr 44%-ni. Eelkõige saavutasid ühisettevõtted oma tegevuseesmärkidest keskmiselt 36%, samas kui lisategevuse puhul oli see näitaja 85%. 2019. aasta lõpuks olid ühisettevõtted juba lõpule viinud enamiku projektikonkurssidest ning valinud võitjad ja/või allkirjastanud lepingud keskmiselt 78% oma programmi „Horisont 2020“ raames kavandatud tegevuste suhtes.

VI Ühisettevõtete sisekontrollid olid üldiselt mõjusad ja järelaudite tulemuste põhjal teatasid ühisettevõtted, et 2019. aasta allesjäänud veamäär oli toetusmaksete puhul 2% suurusest olulisuse piirmäärast allpool. Meie audit toetusesaajatele tehtud 2019 toetusmaksest koosneva valimi kohta kinnitas järelauditi tulemusi Enamik ühisettevõtteid oli rakendanud uue põhimõtetest koosneva sisekontrolliraamistiku, mida tuleks siiski pidada pidevaks protsessiks, mille kvaliteet sõltub ühisettevõtete peamiste kontrollinäitajate pidevast parandamisest ja iga-aastastest enesehindamistest.

VII Ühisettevõtte F4E hankemenetlustes, personalijuhtimises ja ITERi projekti järelevalves leitud puudused võivad seada ohtu ühisettevõtte personali töö ja tegevuse tulemuslikkuse.

VIII Kõik ühisettevõtted võtsid meie eelmiste aastate tähelepanekute põhjal parandusmeetmeid. Seega kõrvaldati 2018. aasta lõpus käsitlemata jäänud 26st tähelepanekust 20 (77%) puudused 2019. aastal, ning kuue tähelepaneku (23%) käsitlemine oli 2019. aasta lõpus veel pooleli.

Mida me auditeerime

Õiguslik vorm ja asutamine

01 Ühisettevõtted on avaliku ja erasektori partnerluse vorm, millele on antud juriidilise isiku staatus ja mille eesmärk on edendada koostööd erasektori ja liikmesriikidega ELi teadusuuringute ja innovatsiooni strateegilistes valdkondades, saavutada tulemusi, mille saavutamine oleks üksikute riikide või ettevõtete jaoks vähem tõenäoline, ning tuua teadusuuringute ja innovatsiooni valdkondade projektide tulemused turule lähemale.

02 Seitsmenda raamprogrammi ja programmi „Horisont 2020“ raames tegutsevad ühisettevõtted on asutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 187 alusel. Ühisettevõtte Fusion for Energy (F4E) loodi Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) asutamislepingu artiklite 45–51 alusel.

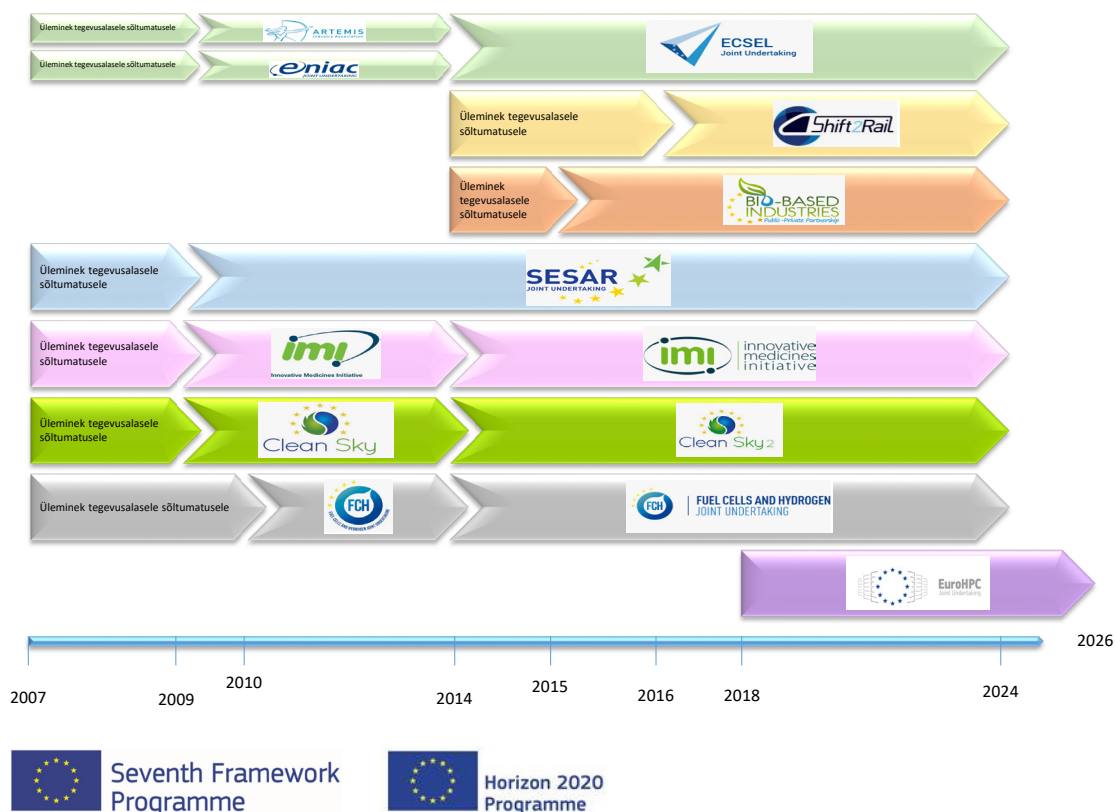
03 Need koosnevad avaliku sektori liikmetest, kelleks on tavaliselt Euroopa Liit (keda esindab komisjon), ja erasektorist pärit liikmetest, kelleks on tööstusharude ja teadusringkondade esindajad, ning mõnel juhul osalevatest liikmesriikidest ja rahvusvahelistest organisatsioonidest. Ühisettevõtted (välja arvatud F4E) võtavad oma teadusuuringute ja töökavad ise vastu ja annavad toetusi peamiselt avatud projektikonkursside kaudu.

Programmi „Horisont 2020“ raames tegutsevad ühisettevõtted

04 Praegu rakendavad programmi „Horisont 2020“ projekte kaheksa ühisettevõtet, mis on kavandatud toimima kuni 2024. aastani, välja arvatud Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötlemise ühisettevõtte (EuroHPC), mis jätkab tegevust kuni 2026. aasta lõpuni.

05 *Joonisel 1* on esitatud ülevaade ühisettevõtete arengust programmi „Horisont 2020“ raames.

Joonis 1. Euroopa ühisettevõtete areng

Allikas: Euroopa Komisjon ühisettevõtete asutamist käsitlevate nõukogu määruste põhjal, Euroopa Kontrollikoja kohandatud andmed.

06 Seitsmenda raamprogrammi ja programmi „Horisont 2020“ konkreetseid osi rakendavad järgmised seitse ühisettevõtet:

- Clean Sky (CS);
- Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteem (SESAR);
- kütuseelementide ja vesiniku valdkond (FCH);
- innovatiivsete ravimite algatus (IMI);
- Euroopa juhtpositsiooni tugevdamine elektroonikakomponentide ja -süsteemide toel (ECSEL), mis loodi aastal 2014, mil ühinesid kaks ühisettevõtet: ENIAC (nanoelektronika) ja ARTEMIS (manussüsteemid);
- biotoorainel põhinevad tööstusharud (BPT) ja
- Shift2Rail (S2R).

07 Programmi „Horisont 2020“ konkreetseid osi rakendatakse järgmistes valdkondades: transport (CS2, S2R ja SESAR), transport/energeetika (FCH), tervishoid (IMI), biotoorainel põhinevad tööstusharud (BPT) ning elektroonikakomponendid ja -süsteemid (ECSEL).

08 Lisaks asutas nõukogu ELi ja teiste Euroopa riikide ühise algatusena 2018. aasta novembris kaheksanda ühisettevõtte, mille nimi on Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötlemise ühisettevõtte (EuroHPC) ja mis tegutseb digitaalvaldkonna teadusuuringute valdkonnas. Auditeerime ühisettevõtte raamatupidamisarvestust 2020. aastal esimest korda.

F4E tegutseb Euratomi raames ITERi rajamiseks

09 2007. aastal asutas EL ühisettevõtte Fusion for Energy (F4E) 35 aasta pikkuseks perioodiks. Tema ülesanne on anda Euroopa panus rahvusvahelisse katsetermotuumareaktoris (ITER), mis on ülemaailmne teaduspartnerlus, mille eesmärk on näidata, et tuumasüntees võib olla elujõuline ja säästlik energiaallikas¹. F4E asutajaliikmed on Euratom, keda esindab Euroopa Komisjon, Euratomi liikmesriigid ja Šveits.

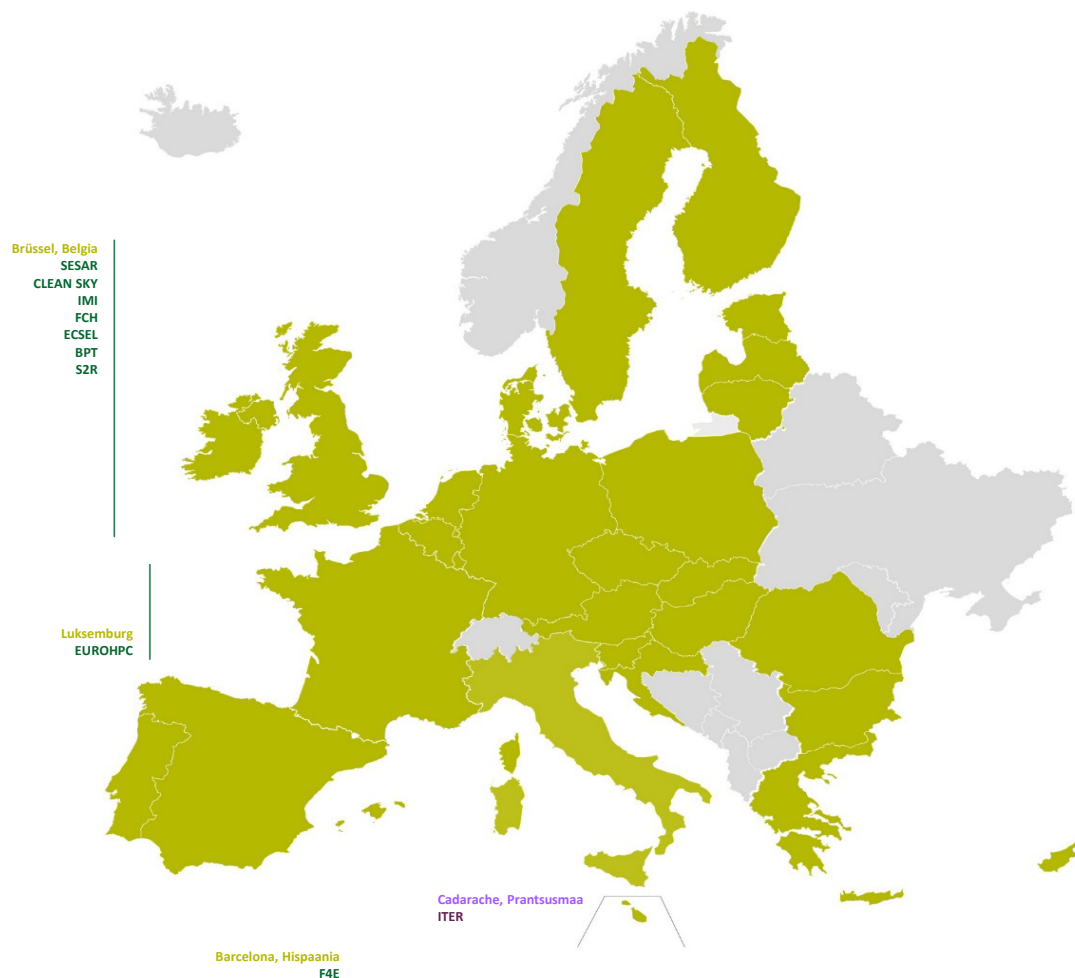
10 Euroopa on võtnud ITERi projektis juhtrolli, kattes 45% ehituskuludest, millest 80% rahastatakse ELi eelarvest ja 20% rahastab ITERi asukohariik Prantsusmaa. Teiste ITERi liikmete osa on ca 9% liikme kohta. F4Ed rahastavad peamiselt Euratom ja selle liikmesriigid. F4E-le eraldatud Euratomi vahendite kogusumma on kuni 2020. aasta lõpuni fikseeritud 6,6 miljardile eurole.

Ühisettevõtted paiknevad Euroopa Liidus

11 Kõik programmi „Horisont 2020“ raames tegutsevad ühisettevõtted asuvad Belgias Brüsselis, välja arvatud EuroHPC, mis asub Luxembourgis. F4E asub Hispaanias Barcelonas, kuid selle peamisi tuumasünteesirajatise ehitatakse Prantsusmaale Cadarache'i (vt [joonis 2](#)).

¹ ITERi projekt sellise katselise rajatise ehitamiseks ja käitamiseks, mis demonstreeriks tuumasünteesi kui tulevase säästva energiaallika teaduslikku elujõulisust, lepiti ametlikult kokku 2006. aasta lõpus. Projekt hõlmab seitset ülemaailmset partnerit: EL, keda esindab Euroopa Aatomienergiaühendus (Euratom), Ameerika Ühendriigid, Venemaa, Jaapan, Hiina, Lõuna-Korea ja India.

Joonis 2. Euroopa Liidu ühisettevõtted, 2019

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

Ühisettevõtete juhtimismudelid

12 Enamik ühisettevõttest kasutab kahepoolset mudelit ning komisjon ja tööstusharu (ning teatud juhtudel ka teadusringkonnad) on esindatud juhatuses ja aitavad kaasa ühisettevõtte tegevusele (CS, IMI, FCH, BPT ja S2R). Mõned kasutavad kolmepoolset mudelit, milles liikmesriigid või valitsustevahelised organisatsioonid, komisjon ja tööstusharu esindajad osalevad juhatuses ja aitavad kaasa ühisettevõtte tegevusele (ECSEL, SESAR ja EuroHPC).

Ühisettevõtete programmi „Horisont 2020“ ja FP7 raames tehtavat teadustööd rahastavad nii EL kui ka tööstusharusid ja teadusringkondi esindavad partnerid

13 FP7 ja programmi „Horisont 2020“ projekte ellu viivate ühisettevõtete puhul osalevad ühisettevõtete teadus- ja innovatsioonitegevuse rahastamises nii EL kui ka tööstus- ja teaduspartnerid:

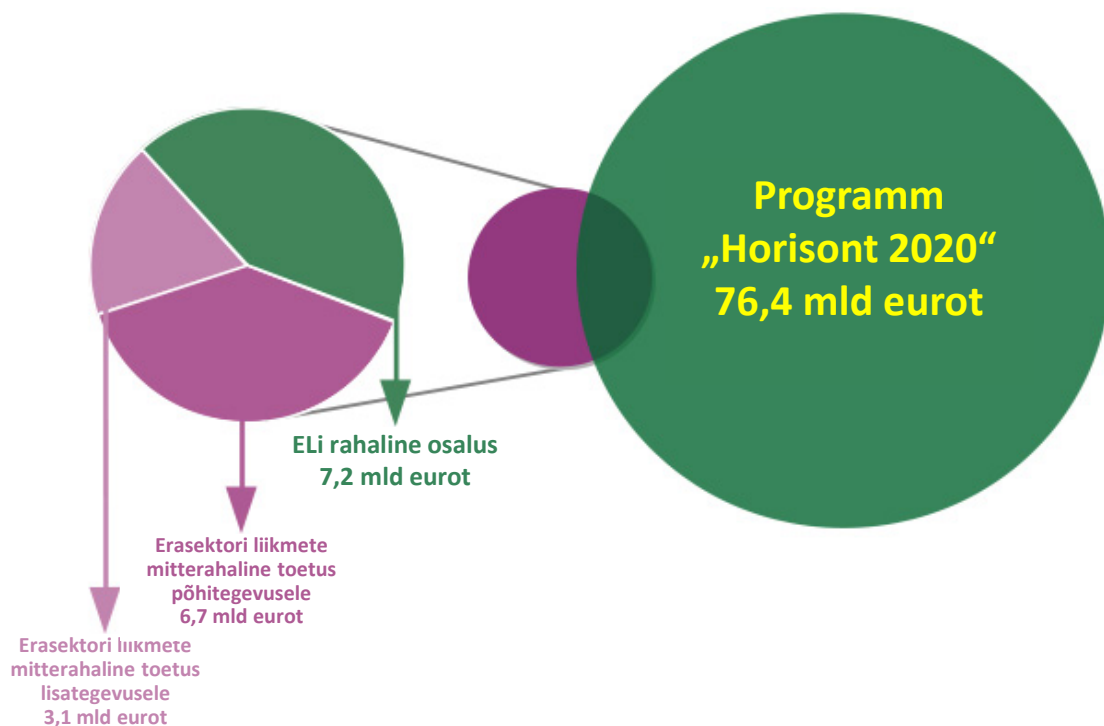
- EL (keda esindab komisjon) annab rahalist toetust FP7 ja programmi „Horisont 2020“ raames, et kaasrahastada ühisettevõtete teadus- ja innovatsiooniprojekte²;
- tööstus- ja teaduspartnerid (erasektori liikmed) annavad mitterahalist toetust, viies ellu ühisettevõtete teadus- ja innovatsioonitegevust, millesse nad investeerisid oma rahalisi vahendeid, inimressursse, vara ja tehnoloogiaid;
- nii EL kui ka erasektorit esindavad partnerid annavad võrdset toetust ühisettevõtete halduskulude rahastamiseks.

14 Eelmises mitmeaastases finantsraamistikus (2007–2013) haldasid ühisettevõtted ligikaudu 3,6 miljardit eurot (ca 10%) FP7 kogueelarvest. Kuna erasektorit esindavate partnerite mitterahalise toetuse summa peab olema vähemalt sama suur kui ELi eraldatud kaasrahastamine, kaasatakse ELi 3,6 miljardi suuruse toetuse abil FP7 teadusuuringute ja innovatsiooniprojektideks kokku ligikaudu 8,7 miljardit eurot.

15 Praeguses mitmeaastases finantsraamistikus (2014–2020) haldavad ühisettevõtted umbes 7,2 miljardit eurot (10%) programmi „Horisont 2020“ kogueelarvest. [Jooniselt 3](#) nähtub aga, et selle ELi rahastamise võimenduse abil kaasatakse programmi „Horisont 2020“ ühisettevõtetele delegeeritud valdkondades teadusuuringute ja innovatsiooniprojektideks kokku ligikaudu 17 miljardit eurot.

² SESARit rahastati ka üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) programmist eelmise mitmeaastase finantsraamistiku (2007–2013) raames ning Euroopa ühendamise rahastust praeguse mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) raames.

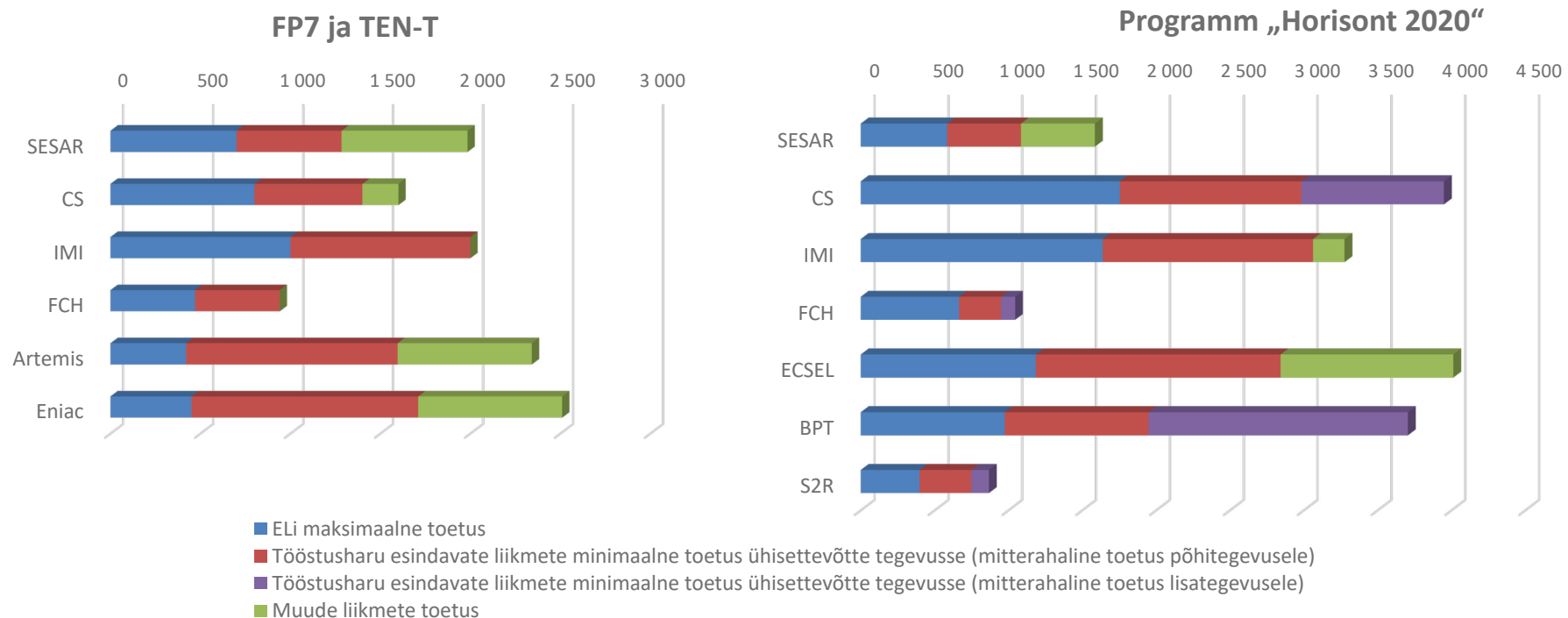
Joonis 3. Ühisettevõtete eraldatav kaasrahastamine ja erasektorist pärit liikmete mitterahalise toetuse võimendav efekt programmis „Horisont 2020“

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

16 Programmi „Horisont 2020“ tegevuse jaoks määratletakse asjaomaste ühisettevõtete asutamismäärustes nii ELi rahalise osaluse kui ka erasektorist pärit partnerite mitterahalise toetuse suurus programmi „Horisont 2020“ teadus- ja innovatsiooniprojektides, nagu on näidatud [joonisel 4](#).

Joonis 4. Liikmete osamaksed ühisettevõtete kogu tegevusaja jooksul (miljonites eurodes)

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

17 Programmi „Horisont 2020“ raames eristatakse erasektorist pärit liikmete puhul kahte liiki osamakseid. Kõigi ühisettevõtete puhul peavad erasektorist pärit liikmed panustama teatava miinimumsumma ühisettevõtte teadus- ja innovatsiooniprojektide kogukuludesse. Selle osaluse suurus on projekti kogukulude ja ELi kaasrahastamise vahe. Nelja ühisettevõtte puhul (CS, FCH, BPT ja S2R) peavad erasektorist pärit liikmed ka toetama kindlaksmääratud miinimumsummas mitterahaliselt tegevusi, mida tehakse küll väljaspool ühisettevõtete töökavasid, kuid mis aitavad kaasa nende eesmärkide saavutamisele.

18 2019. aastal oli kõigi ühisettevõtete maksete kogueelarve 1,9 miljardit eurot (2018. aastal 2 miljardit eurot). 2019. aastal oli seitsme teadusprogramme rakendava ühisettevõtte maksete eelarve 1,2 miljardit eurot (2018. aastal 1,2 miljardit eurot) ja F4E oma 0,7 miljardit eurot (2018. aastal 0,8 miljardit eurot).

19 2019. aasta lõpus töötas programmi „Horisont 2020“ raames tegutsevates ühisettevõtetes 229 töötajat (ajutised teenistujad ja lepingulised töötajad) ja kaheksa lähetatud riiklikku eksperti (2018. aastal 225 töötajat ja seitse lähetatud riiklikku eksperti). Ühisettevõttes F4E oli 437 töötajat (ametnikud, ajutised teenistujad ja lepingulised töötajad) ja kaks lähetatud riiklikku eksperti (2018. aastal 442 töötajat).

Eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus

20 Iga-aastase eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse ajakava on toodud *joonisel 5*.

Joonis 5. Iga-aastane eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

Meie audit

21 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklist 287 tulenevalt auditeerisime kaheksa ühisettevõtte (SESAR, CS, IMI, FCH, ECSEL, BPT, S2R ja F4E) 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruandeid ning nende aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust (vastavusaudit).

Teiste töö kasutamine

22 Ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse auditi puhul võtsime oma arvamuse aluseks ühisettevõttega lepingu sõlminud sõltumatu välisaudiitori lõplikud auditaruanded. Iga ühisettevõtte puhul uurisime välisaudiitorite audititöö kvaliteeti kõige riskantsemates valdkondades.

23 Raamatupidamisaruannete aluseks olevate maksete vastavuse auditeerimisel võtsime arvesse teiste audiitorite tehtud tööd. Seetõttu hindasime ja testisime ühisettevõtete sisekontrollisüsteeme ning võtsime arvesse kontrollikoja ülevaateid komisjoni siseauditi talituse poolt programmi „Horisont 2020“ toetuste maksete kohta tehtud järelauditite tulemustest.

Meie riskihindamine

24 2019. aasta auditis ühisettevõtete raamatupidamise aastaaruannete ning nende aluseks olevate tehingute kohta võeti arvesse meie tehtud ühisettevõtete riskihindamist, mida järgnevalt lühidalt tutvustatakse.

- Kokkuvõttes peame raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärsust ohustavat riski väikeseks. Kuna 2018. aastal toimus oluline muutus arvestusmeetodites, hinnati F4E risk ümber keskmiseks. Ühisettevõtete raamatupidamise aastaaruannete koostamisel kasutatakse komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirju. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel. Varasematel aastatel on avastatud vähe olulisi vigu.
- Maksete seaduslikkuse ja korrektsusega seotud riski peeti personali- ja halduskulude puhul väikeseks. Töötasusid haldab komisjoni individuaalsete maksete haldamise ja maksmise amet (PMO), mida me auditeerime oma halduskulude erihindamiste raames. Viimastel aastatel ei ole me personalikulude arvestamisel olulisi vigu leidnud.

- Värbamismenetluste seaduslikkuse ja korrektsuse risk oli üldiselt väike, kuid F4E puhul keskmine, kuna ühisettevõtte värbamismenetlustes oli varem leitud tõsisid puudusi. Erilist tähelepanu pöörati ka ajutiste töötajate kasutamisele ühisettevõtetes 2019. aastal.
- Vahe- ja lõppmaksetega seotud risk hinnati üldiselt keskmiseks, sest need põhinevad toetusesaajate kuludeklaratsioonidel, mis on üldiselt keerulised. Lisaks nõutakse programmi „Horisont 2020“ toetusmaksete puhul toetusesaajatelt finantsaruannete õigsust kinnitavate tõendite esitamist ainult lõppmaksete kohta (usalduspõhimõte).
- Lepinguliste maksete ja riigihankemenetluste risk hinnati FP7 ja programmi „Horisont 2020“ tegevusi ellu viivate ühisettevõtete puhul väikeseks, kuna ühisettevõtted kasutavad selliseid menetlusi vähe. F4E ja EuroHPC risk hinnati aga keskmiseks, kuna esimene tegeleb peamiselt suure maksumusega lepinguid hõlmavate keerukate hankemenetlustega ning teises loodi hangete protsess alles 2019. aastal.
- Eelarve haldamise puhul peeti riski programmi „Horisont 2020“ toetusmeetmete ja ITERi projekti mitmeaastase iseloomu ja keerukuse tõttu väikeseks või keskmiseks. Usaldusväärse finantsjuhtimise puhul hinnati risk samuti väikseks kuni keskmiseks ning peamine riskivaldkond oli toetuste kavandamine ning F4E inimressursid ja projektijuhtimine.

Ühisettevõtete 2019. eelarveaasta auditite üldtulemused

Märkusteta arvamused...

... kõigi ühisettevõtete raamatupidamise aastaaruannete kohta, kuid F4E puhul lisatud asjaolu rõhutav punkt seoses ELi panusega ITERisse

25 Esitasime kõigi ühisettevõtete raamatupidamise aastaaruannete kohta märkusteta auditiarvamused. Meie hinnangul kajastavad kõigi ühisettevõtete lõplikud raamatupidamise aastaaruanded 31. detsembri 2019. aasta seisuga kõigis olulistes aspektides õiglaselt nende finantsseisundit ning majandustulemusi ja rahavooge lõppenud aastal vastavalt kohaldatavate finantsmääruste sätetele ja komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjadele.

26 Nagu ka eelmistel aastatel, on meie poolt F4E 2019. aasta aastaaruande kohta esitatud auditiarvamusele lisatud asjaolu rõhutavad punktid³, millega juhitakse tähelepanu järgmistele asjaoludele.

- o Novembris 2016 kiitis ITERi nõukogu heaks ITERi uue projektikirjelduse. ITERi uus projektikirjeldus sisaldab esimese plasmani jõudmise hinnangulist tähtaega⁴, tegevusetapi algust aastal 2025 ning ehitusetapi lõppu aastal 2035. Uut projektikirjeldust peetakse kõige varajasemaks võimalikuks tehniliselt teostatavaks kuupäevaks. Eelmises, 2010. aasta projektikirjelduses prognoositi ehitusetapi lõpuks aastat 2020.
- o F4E ümberarvutuste kohaselt on tema panus projekti ehitusetapis 12 miljardit eurot (2008. aasta hindades), mis tähendab kasvu võrreldes 6,6 miljardi euroga (2008. aasta hindades), mille ELi nõukogu kiitis heaks 2010. aastal. See hiljuti arvutatud hinnanguline summa ei hõlma ettenägemata kulusid, kuigi komisjon

³ Asjaolu rõhutamisega juhitakse tähelepanu asjaolule, mida ei ole raamatupidamise aastaaruandes küll olulisel määral valesti esitatud, ent mis on aruande mõistmiseks siiski keskse tähtsusega.

⁴ Esimene plasma on tuumasünteesireaktori ehitamise etapp, mille saavutamine võimaldab katsetada reaktori olulisi osi; selles etapis algab ka tegevusetapp.

soovitas, et ajakava jaoks oleks asjakohane kokku leppida 24-kuuline ning eelarve jaoks 10–20% suurune puhver.

- 2018. aasta aprillis⁵ volitas Euroopa Liidu Nõukogu komisjoni kiitma Euratomi nimel heaks ITERi uue projektikirjelduse ja kinnitas veel kord kohustust eraldada järgmises mitmeaastases finantsraamistikus vahendeid, ilma et see piiraks mis tahes järgnevaid mitmeaastase finantsraamistiku läbirääkimisi, millega määratakse kindlaks tulevase rahastamise üksikasjad.
- 31. jaanuaril 2020 astus Ühendkuningriik EList ja Euratomist välja. Euratomiga uue partnerluslepingu üle peetavate läbirääkimiste jaoks antud üleminekuperiood lõpeb 31. detsembril 2020. Läbirääkimiste tulemus võib avaldada märkimisväärsel mõju ühisettevõtte F4E 2020. aasta järgsele tegevusele ja ITERi projektile.
- Hoolimata ühisettevõtte ehitusetapi juhtimisel ja kontrollimisel tehtud edusammudest püsib oht, et projekti elluviimise maksumus võib veelgi suureneda ja selle lõpuleviimine praeguse heakskiidetud projektikirjeldusega võrreldes veelgi edasi lükkuda.

... ühisettevõtete raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate tulude kohta

27 Esitasime kõigi ühisettevõtete 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta *märkusteta auditiarvamuse*. Oleme arvamusel, et tehingud olid kõigis olulistel aspektides seaduslikud ja korrektsed.

... ühisettevõtete raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate maksete kohta

28 Esitasime kõigi ühisettevõtete 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta *märkusteta auditiarvamuse*. Oleme arvamusel, et tehingud olid kõigis olulistel aspektides seaduslikud ja korrektsed.

⁵ Euroopa Liidu Nõukogu poolt 2010. aastal heaks kiidetud 6,6 miljardi euro suurune eelarve (2008. aasta hindades) on nüüd aastani 2020 ühisettevõtte kulude ülempiiriks.

29 *Joonisel 6* on esitatud ülevaade kontrollikoja arvamustest ühisettevõtete raamatupidamise aastaaruande ning selle aluseks olevate tehingute (tulud ja maksed) seaduslikkuse ja korrektsuse kohta aastatel 2017–2019.

Joonis 6. Ühisettevõtete kohta esitatud kontrollikoja arvamused, 2017–2019

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

Meie tähelepanekud parandamist vajavate valdkondade kohta

30 Oma arvamusi kahtluse alla seadmata tõime esile mitu parandamist vajavat küsimust eelarvehalduse ja finantsjuhtimise, mitterahaliste toetuste, toetusmaksete sisekontrolli- ja järelevalveraamistiku, hankemenetluste, inimressursside ja usaldusväärse finantsjuhtimise valdkonnas.

Endiselt on puudusi maksete iga-aastases planeerimises

31 Ühisettevõtete vajadus kavandada olulisi mitmeaastaseid teadusuuringute toetusprojekte oli jätkuvalt peamine põhjus, miks maksete assigneeringute planeerimisel ja järelevalves esines puudusi. Võttes arvesse ühisettevõtete vajadusi, võib kasutamata maksete assigneeringud lisada eelarvesse järgmise kolme eelarveaasta jooksul. BPT puhul põhjustas programmi „Horisont 2020“ projektide kasutamata maksete assigneeringute märkimisväärset suurenemist 2019. aasta lõpus peamiselt ootamatud viivitused projektide elluviimisel 2019. aastal. ECSELi eelarve täitmise madal määr FP7 projektide elluviimisel (alla 50%) oli tingitud sellest, et riiklikud rahastamisasutused viivitasid käimasolevate FP7 projektide lõpetamise sertifikaatide väljastamisega.

Ühisettevõtete eelarve täitmise määr oli nende FP7 ja TEN-T tegevuste puhul 90%

32 FP7 ja TEN-T programme (mitmeaastane finantsraamistik 2007–2013) viivad ellu ühisettevõtted SESAR, CS, IMI, FCH ja ECSEL. 2019. aastal olid ainult kolm ühisettevõtet (IMI, FCH ja ECSEL) jõudnud oma vastavate FP7 meetmete rakendamise lõppetappi. 2019. aasta lõpus moodustas liikmete toetus sellele tegevusele keskmiselt 90% ühisettevõtete asutamismäärustes sätestatud eesmärkidest (vt [tabel 1](#)).

Tabel 1. FP7 ja TEN-T – liikmete toetus (miljonites eurodes)

Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)			FP7 raames tegutsevad ühisettevõtted	Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2019)			
EL	Muud liikmed	Kokku		EL	Muud liikmed	Kokku	Täitmise määr
700,0	1284,3	1984,3	SESAR 1	634,1	1100,5	1734,6	87%
800,0	600,0	1400,0	CS 1	800,0	607,9	1407,9	101%
1000,0	1000,0	2000,0	IMI 1	924,8	780,2	1705,0	85%
470,0	470,0	940,0	FCH 1	421,5	450,4	871,9	93%
655,5	1784,4	2439,9	ECSEL (Artemis/Eniac)	655,5	1551,9	2207,4	90%
3625,5	5138,7	8764,2	Kokku	3435,9	4491,0	7926,9	90%

Allikas: ühisettevõtete esitatud andmed.

33 2019. aasta lõpus moodustas SESARi liimete makstud rahalise toetuse ülejääk 30,7 miljonit eurot. Sellest 23,8 miljonit eurot moodustab FP7 vahenditest makstud kasutamata rahaline toetus. Kuna puudub pragmaatiline lahendus kulude ennetähtaegseks tagastamiseks, jäävad need vahendid ühisettevõtte käsutusse, ilma et neid kasutataks teadusprojektideks.

Mõne ühisettevõtte hoog rauges programmi „Horisont 2020“ tegevuste rakendamisel

34 Programmi „Horisont 2020“ 10 aasta peale (2014–2024) jagatud tegevusi rakendavad seitse ühisettevõtet on SESAR, CS, IMI, FCH, ECSEL, BPT ja S2R. 2019. aasta lõpus, kui üle poole programmi „Horisont 2020“ tegevuste rakendamisajast oli möödas, olid need ühisettevõtted rakendanud keskmiselt 51% oma programmi „Horisont 2020“ tegevustest ja nendega seotud lisategevustest (44%, kui lisategevusi arvesse ei võeta). Mõned ühisettevõtted ei olnud aga oma programmide rakendamisel kavakohaselt edenenud ning olid seetõttu oma asutamismäärustes seatud eesmärkide täitmise ajakavast maas (vt [tabel 2](#)).

35 Nelja ühisettevõtte (CS, FCH, BPT, S2R) asutamismäärustes nähakse ette erasektorist pärit liikmete mitterahaline toetus lisategevuseks, mida viiakse ellu väljaspool ühisettevõtete töökavu, kuid ühisettevõtte eesmärkide ulatuses, ning sätestatakse minimaalne toetus, mis tuleb programmi „Horisont 2020“ lõpuks eraldada. Nagu näidatud [tabelis 2](#), koosnes 2019. aasta lõpuks erasektorist pärit liikmete toetus peamiselt nende tegevusega seotud deklareeritud omakuludest. Kuna lisategevusse investeeritud mitterahalist toetust ei pea raamatupidamise aastaaruannetes avalikustama, puuduvad meil volitused selle auditeerimiseks.

36 2019. aasta lõpus oli erasektori partnerite osalus 5,1 miljardit eurot (ehk 52% kokkulepitud 9,8 miljardi euro suurusest kogutoetusest). See summa sisaldab 2,4 miljardi euro suurust mitterahalist toetust ühisettevõtete programmiga „Horisont 2020“ seotud põhitegevusele⁶ ja 2,7 miljardi euro suurust mitterahalist toetust lisategevusele. Seega oli erasektori liikmete rakendusmäär põhitegevuse puhul keskmiselt 36% ühisettevõtte asutamismäärustes määratletud eesmärkidest, samas kui lisategevuse puhul oli see ligi 85% (vt [tabel 2](#)).

⁶ Sellest summast oli 2019. aasta lõpuks kinnitatud ainult ca 0,9 miljardit eurot (38%).

Tabel 2. Liikmete toetus programmile „Horisont 2020“ (miljonites eurodes)

Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)				Programmi „Horisont 2020“ raames tegutsevad ühisettevõtted	Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2019)						
EL	Muude liikmete mitterahaline toetus põhitegevusele (1)	Muude liikmete mitterahaline toetus lisategevusele (2)	Kokku		EL	Mitterahaline toetus põhitegevusele (kinnitatud)	Mitterahaline toetus põhitegevusele (deklareeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus lisategevusele	Kokku	Täitmise määr koos mitterahalise toetusega	Täitmise määr ilma mitterahalise toetuseta
585,0	1000,0	–	1585,0	SESAR 2020	331,0	186,5	179,3	–	696,8	44%	44%
1755,0	1228,5	965,3	3948,8	CS2	1139,7	292,7	320,1	899,9	2652,4	67%	59%
1638,0	1425,0	–	3063,0	IMI2	423,7	232,1	144,2	–	800,0	26%	26%
665,0	95,0	285,0	1045,0	FCH2	420,0	5,4	32,7	667,0	1125,1	108%	60%
1185,0	1657,5	–	2842,5	ECSEL	681,5	117,4	705,4	–	1504,3	53%	53%
975,0	975,0	1755,0	3705,0	BPT	414,6	29,9	52,0	916,1	1412,6	38%	25%
398,0	350,0	120,0	868,0	S2R	221,7	76,8	74,6	182,5	555,7	64%	50%
7201,0	6731,0	3125,3	17057,3	Kokku	3632,2	940,8	1508,3	2665,5	8746,9	51%	44%

(1) Mitterahaline toetus ühisettevõtte põhitegevusele

(2) Mitterahaline toetus ühisettevõtte töökavast väljapoole jäävatele lisategevustele

Allikas: ühisettevõtete esitatud andmed.

37 Ehkki BPT ühisettevõtte asutamismäärust muudeti sõnaselgelt selleks, et võimaldada tööstusharu esindavatel liikmetel ühisettevõtet ka projektide tasandil rahaliselt toetada, on oht, et nad ei suuda ühisettevõtte tegevuskulude katmiseks enne BPT programmi lõppemist veel kohustuslikku minimaalset rahalist toetust maksta. Selle tulemusel otsustas komisjon (DG RTD) 2018. aasta lõpus vähendada ühisettevõtte 2020. aasta 205 miljoni euro suurust eelarvet 140 miljoni euro võrra.

38 2019. aasta lõpuks olid ühisettevõtted juba lõpule viinud enamiku projektikonkurssidest, mida nad vajasisid neile programmi „Horisont 2020“ raames antud tegevuse rakendamiseks (vt [tabel 3](#)).

Tabel 3. Programm „Horisont 2020“ – ühisettevõtete võetud kuukohustused (miljonites eurodes)

ELi osalus (vastavalt asutamismäärustele)			Programmi „Horisont 2020“ raames tegutsevad ühisettevõtted	Sõlmitud toetuslepingud (seisuga 31.12.2019)	
EL kokku	Ühisettevõtte haldus	Ühisettevõtte maksimaalne kaasrahastamine		Ühisettevõtte kaasrahastamiseks eraldatud vahendid	Programmi rakendamise määr
585,0	29,3	555,8	SESAR 2020	498,5	90%
1755,0	39,0	1716,0	CS2	1523,7	89%
1638,0	42,6	1595,4	IMI2	1190,6	75%
665,0	19,0	646,0	FCH2	536,7	83%
1185,0	15,3	1169,7	ECSEL	832,8	71%
975,0	29,3	945,8	BPT	594,3	63%
398,0	13,5	384,5	S2R	300,2	78%
7201,0	187,9	7013,1	Kokku	5476,8	78%

Allikas: ühisettevõtete esitatud andmed.

Toetusmaksete sisekontroll oli üldiselt tõhus

39 Ühisettevõtted on loonud finants- ja tegevusalaste dokumentide kontrollil põhinevad usaldusväärsed eelkontrollimenetlused. Nad on kohustatud rakendama komisjoni uut sisekontrolliraamistikku, mis põhineb 17-l sisekontrollipõhimõttel. 2019. aasta lõpuks olid ühisettevõtted (v.a ECSEL) uue sisekontrolliraamistiku kasutusele võtnud ja töötanud välja peamised kontrollinäitajad kõigi kontrollipõhimõtete jaoks, et hinnata oma kontrollitegevuse tõhusust ja avastada selles peituvad puudused. Loodud sisekontrolliraamistikku tuleks siiski vaadata kui pidevat protsessi, mille kvaliteet sõltub ühisettevõtete peamiste kontrollinäitajate lakkamatust parandamisest ja iga-aastastest enesehindamistest.

40 FP7 toetusmaksete järelauditite tulemuste põhjal (2019. aasta lõpu seisuga) olid kõigi ühisettevõtete (v.a ECSEL) esitatud allesjäänud veamäärad allpool 2% suurust olulisuse piirmäära. Osalevate riikide riiklike rahastamisasutuste kasutatavad erinevad auditimetoodikad ja -protseduurid ei võimalda aga arvutada ühisettevõtte ECSEL FP7 maksete ühtset allesjäänud veamäära. DG RTD arvutas aga FP7 kõigi maksete allesjäänud veamääraks 2019. aasta lõpu seisuga 3,52%. Arvestades FP7 maksete väikest osakaalu 2019. aastal (ca 11%), jääb ühisettevõtte ECSEL 2019. aasta põhitegevusega seotud maksete veamäär allapoole olulisuse piirmäära.

41 Programmi „Horisont 2020“ toetusmaksete kohta teatasid kõik programmi „Horisont 2020“ projekte rakendavad ühisettevõtted, et komisjoni ühise audititalituse järelauditite tulemuste põhjal jäi allesjäänud veamäär 2019. aasta lõpu seisuga allapoole 2% suurust olulisuse piirmäära.

Meie audit toetusesaajatele tehtud 2019 toetusmaksest koosneva valimi kohta kinnitas deklareeritud personalikulude järelauditi tulemusi

42 Vaatasime 2018. ja 2019. aastal läbi nii komisjoni ühise audititalituse kui ka tema lepinguliste välisaudiitorite tehtud järelaudititest koostatud valimi. Need läbivaatamised tõid ilmsiks meetodikaerinevused ja puudused auditite kvaliteedis (kirjutasime sellest kontrollikoja 2018. ja 2019. aasta aastaaruannete vastavas peatükis⁷), mis tõi kaasa programmi „Horisont 2020“ maksete veamäära hindamise tegelikust väiksemaks. Sellest tulenevalt ei ole programmi „Horisont 2020“ seitsme ühisettevõtte poolt nende vastavates aasta tegevusaruannetes esitatud allesjäänud veamäär otseselt võrreldav komisjoni teadusuuringute kulutusi käsitleva kontrollikoja aastaaruande 2019. peatükis avaldatud veamääraga⁸.

⁷ Vt kontrollikoja 2018. aasta aastaaruande 5. peatükk (punktid 5.31–5.34) ja 2019. aasta aastaaruande 4. peatükk (punktid 4.28 ja 4.29), milles märgitakse, et vastupidiselt kontrollikoja arvutusmeetodile arvutab komisjoni ühine audititalitus iga programmi „Horisont 2020“ auditeeritud tehingu esindusliku veaprotsendi kuludeklaratsiooni kogusumma, mitte üksikasjalikuks auditeerimiseks ja auditi taasläbiviimiseks väljavalitud kuluartiklite summa alusel.

⁸ Erinevalt kontrollikoja arvutatud veamäärast hõlmab ühisettevõtete arvutatud allesjäänud veamäär (mis arvutatakse järelauditi tulemuste põhjal ja on kooskõlas programmi „H2020“ järelauditite strateegia valemiga) kõigi auditeeritud maksetes avastatud vigade parandamist ning auditeeritud toetusesaajate auditeerimata maksete süsteemsete vigade parandamist (nn laiendamist).

43 Seetõttu kohandasime oma 2019. aasta ühisettevõtete auditi käsitusviisi ja täiendasime järelaudititest saadud kindlust toetusesaajate üksikasjaliku auditeerimisega (substantiivne testimine), mille käigus kontrolliti ühisettevõtete maksetehingutest moodustatud valimit. Need tehingud valiti juhuslikult (rahaühiku põhine valim) kõigi 2019. aastal programmi „Horisont 2020“ ja FP7 projekte rakendava seitsme ühisettevõtte tehtud toetusmaksete hulgast (vahe- ja lõppmaksed). Meie üksikasjalikud auditid kinnitasid deklareeritud personalikuludes sisalduvaid süsteemseid vigu, mida olid avastanud ja millest olid teatanud ka järelauditi teinud audiitorid.

Puudused F4E hangetes ning personali- ja projektijuhtimises seavad ohtu tema tegevuse tulemuslikkuse

44 Meie vastavusaudit F4E suuresummaliste lepingutega hankemenetluste kohta tõi ilmsiks puudused hangete kavandamises ja hindamises, mis võisid heidutada võimalikke töövõtjaid pakkumust esitamast.

45 F4E kaheksanda iga-aastase hindamise raamistikus tegi ekspertide rühm tippjuhtkonna ja organisatsiooni kultuuri tasandil kindlaks mitu probleemi ja riski. Lisaks märkis rühm, et ametikohtade loetelus koosseisuliste töötajate arvule seatud piirangute ületamiseks kasutab F4E üha enam lepingulisi või koosseisuvälised töötajaid, seda ka F4E põhipädevusteks peetavates funktsioonides. 2019. aastal oli selliste töötajate arv ligikaudu 289 ehk 62% ametikohtade loetelus kindlaks määratud koosseisulisest personalist.

46 2019. aastal vaatas F4E juhatuse määratud ajutine töörühm läbi praeguse F4E aruandlussüsteemi ja tegi ettepaneku võtta kasutusele saavutatud väärtuse analüüsi (EVM) süsteem⁹, mille F4E juhatuse heaks kiitis. Kavandatud EVM süsteem ei võta aga arvesse kõiki sõltumatute ekspertide soovitusi ega anna selget teavet selle kohta, milliseid tehnilisi edusamme on kantud kuludega saavutatud, võttes arvesse kõiki ühisettevõtte F4E kohustusi seoses ITERi projekti elluviimisega.

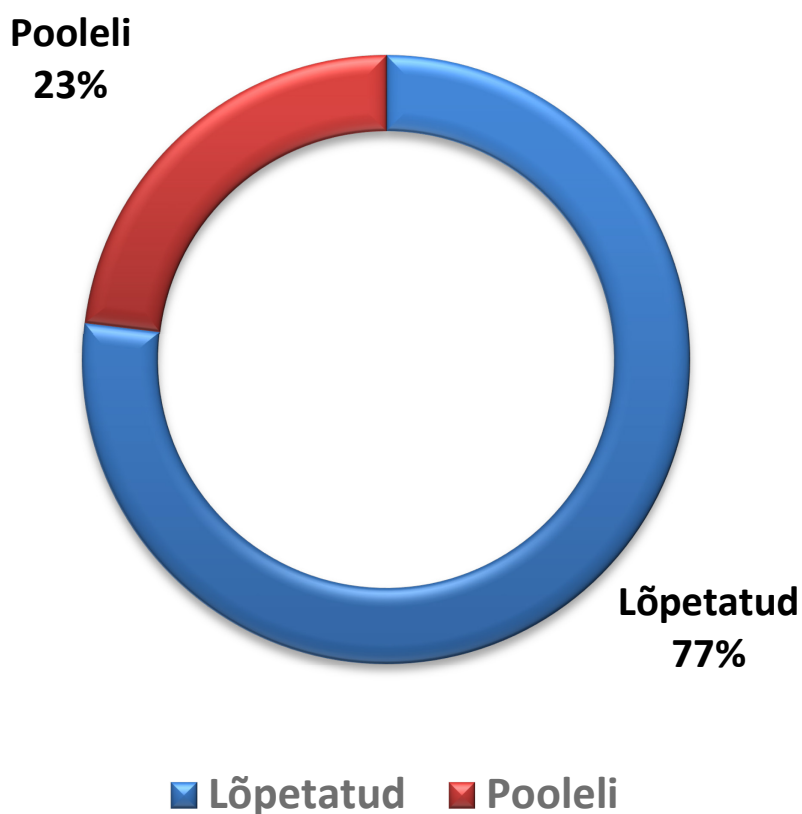
⁹ EVM aitab projektijuhtidel projekti tulemuslikkust mõõta. See on projekti süstemaatilise järelevalve protsess, mida kasutatakse projekti edenemisest kõrvalekaldumiste avastamiseks, tuginedes tehtud töö ja kavandatud töö võrdlemisele. Seda kasutatakse kulude ja ajakava kontrollimiseks ning selleks, et esitada kvantitatiivseid andmeid projekti puudutavate otsuste tegemiseks. EVMi oluline osa on projektikirjeldus, mis on kogu EVMiga seotud tegevuse lähtepunkt.

Eelmiste aastate auditileidude põhjal võetud meetmed

47 Enamikul juhtudest võtsid ühissettevõtted parandusmeetmeid, et käsitleda meie eelmistes iga-aastastes eriaruannetes esitatud tähelepanekuid ja kommentaare.

Joonis 7 näitab, et 26 tähelepaneku suhtes, mida ei olnud 2018. aasta lõpuks käsitletud, võeti 2019. aastal parandusmeetmeid, mille tulemusel kõrvaldati 20 tähelepanekus loetletud puudused (77%), ning kuue tähelepaneku (23%) käsitlemine oli 2019. aasta lõpus veel pooleli¹⁰. Üksikasjalikud andmed on esitatud aastaaruande 3. peatükis sisalduvates lisades.

Joonis 7. Ühissettevõtete jõupingutused varasemate aastate tähelepanekute põhjal meetmete võtmiseks

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

¹⁰ Märkus: ühissettevõtete CS, IMI, FCH ja F4E kõigi varasemate aastate tähelepanekute käsitlemine oli tänu parandusmeetmete võtmisele 2019. aasta auditi ajal lõpetatud.

Muud ühisettevõtetega seotud auditid ja ülevaated

48 Lisaks ühisettevõtete raamatupidamise aastaaruannetega seotud iga-aastasele auditiaruandele avaldasime 2019. aasta jooksul ka mitmeid eriaruandeid ja ülevaateid, milles käsitleti ühisettevõtteid (vt [joonis 8](#)).

Joonis 8. Muude hiljuti ühisettevõtete kohta koostatud Euroopa Kontrollikoja väljaannete audititulemused

2019. aasta infodokument:
ELi toetus energia salvestamiseks:
lahendamist vajavad probleemid

Infodokumendis kirjeldatakse ja analüüsitakse ELi tegevust energiasalvestustehnoloogia valdkonnas, mis võimaldab paindlikult reageerida tasakaalustamatusele, mille on põhjustanud muutuva ressursiga taastuvate energiaallikate, nagu päikese- ja tuuleenergia suurenenud osakaal elektrivõrkudes. Me keskendusime ELi eelarvest rahastatud investeeringutele. Tegime kindlaks seitse peamist ülesannet, mis on seotud ELi toetusega energiasalvestustehnoloogiate arendamisele ja kasutamisele.

Komisjon mõistab, et teadusuuringute ja innovatsiooni tõhus kasutamine kiirendab ELi energiasüsteemi ümberkujundamist ja aitab turule tuua uusi väheste CO₂ heitega tehnoloogiaid. Komisjoni peamise teadusuuringute programmi „Horisont 2020“ raames eraldati ajavahemikul 2014. aastast kuni 2018. aasta oktoobrini 1,34 miljardit eurot võrgus energia salvestamise ja väheste CO₂ heitega transpordi projektidele. Leidsime, et komisjon on astunud samme programmi „Horisont 2020“ lihtsustamiseks, kuid sellegipoolest on võimalik veelgi rohkem vähendada ELi teadusuuringute rahastamise keerukust ja suurendada innovatiivsete ettevõtete osalust. Samuti on oht, et EL ei ole uuenduslike energiasalvestuslahenduste turuleviimist piisavalt toetanud.

Täielikud auditijäreldused, nendega seotud soovitused ja auditeeritava vastused on kättesaadavad kontrollikoja veebisaidil eca.europa.eu.

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

Kontrollikoja eriaruanne nr 11/2019:
ELi lennuliikluse korraldamise
ajakohastamist käsitlev määrus annab
lisaväärtust, kuid rahastamine oli suures
osas ebavajalik – SESARi kasutuselevõtt

2005. aastal käivitas EL programmi SESAR, et ühtlustada ja ajakohastada lennuliikluse korraldamise süsteeme ja menetlusi kogu Euroopas. Neid süsteeme on traditsiooniliselt välja töötatud riigi tasandil. Kokku on EL aastatel 2005–2020 eraldanud SESARile 3,8 miljardit eurot, millest 2,5 miljardit eurot oli ette nähtud kõnealuste süsteemide ja menetluste kasutuselevõtu toetamiseks.

Auditi käigus uurisime ELi sekkumist ühtse Euroopa taeva algatuse tehnoloogiasamba SESARi kasutuselevõtu etappi. Jõudsime järeldusele, et ELi reguleeriv sekkumine ühisprojektide vormis annab lisaväärtust. Leidsime aga ka seda, et ELi rahastamine lennuliikluse korraldamise ajakohastamise toetamiseks ei olnud suures osas vajalik ning et rahastamise haldamisel esineb mõningaid puudusi. Esitasime komisjonile ka mitmeid soovitusi, et paremini toetada lennuliikluse korraldamise ajakohastamist.

Täielikud auditijäreldused, nendega seotud soovitused ja auditeeritava vastused on kättesaadavad kontrollikoja veebisaidil eca.europa.eu.

Kontrollikoja eriaruanne nr 2/2020:
VKEdes rahastamisvahend: tõhus ja
uuenduslik programm, mille ees on
lahendamata ülesandeid

VKEdes rahastamisvahend loodi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ raames, et toetada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) innovatsiooni. Rahastamisvahendi eesmärk on arendada VKEdes innovatsioonipotentsiaali ja sellest kasu saada, täites lünga varajases kasvuetapis suure riskiga projektide rahastamises ja suurendades teadusuuringute tulemuste ärist kasutust erasektoris. See on suunatud ELi ja 16 assotsieerunud riigi innovatiivsetele VKEdele. Rahastamisvahendi 2014.–2020. aasta kogueelarve on 3 miljardit eurot ja toetust antakse suure potentsiaaliga ettevõtetele.

Uurisime, kas see on suunatud õiget liiki VKEdele, kas see on saavutanud suure geograafilise katvuse, kas valikuprotsess oli tõhus ja kas komisjon tegi rahastamisvahendi üle piisavat seiret.

Leidsime, et sellega toetatakse tõhusalt VKEsid nende innovatsiooniprojekti väljatöötamisel, kuid tuvastasime ohu, et rahastamisvahendist rahastatakse mõningaid VKEsid, mis oleksid võinud kaasata rahastamist ka turult, rahastamisvahendi kasutamise aktiivsus on riigiti väga erinev ning tagasilükatud taotluste uuesti esitamine raiskab üha kasvaval määral haldus- ja hindamisressursse ilma lisaväärtust andmata.

Täielikud auditijäreldused, nendega seotud soovitused ja auditeeritava vastused on kättesaadavad kontrollikoja veebisaidil eca.europa.eu.

AUTORIÕIGUS

© Euroopa Liit, 2020.

Euroopa Kontrollikoja taaskasutamispoliitikat rakendatakse [Euroopa Kontrollikoja otsusega nr 6–2019](#) avatud andmete poliitika ja dokumentide taaskasutamise kohta.

Kui ei ole märgitud teisiti (nt eraldiseisvates autoriõiguse märgetes), on ELile kuuluv kontrollikoja sisu litsentsitud vastavalt [litsentsile Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui autoriõigustele on viidatud ja muudatused on ära märgitud. Taaskasutaja ei tohi moonutada dokumentide algset tähendust ega sõnumit. Kontrollikoda ei vastuta taaskasutamise tagajärgede eest.

Kui konkreetsetes sisus, näiteks kontrollikoja töötajatest tehtud fotodel, on kujutatud tuvastatavaid eraisikuid, või kui see sisaldab kolmandate isikute teoseid, tuleb teil taotleda täiendavaid õigusi. Kui luba on saadud, tühistab see eespool nimetatud üldloa ja osutab selgelt mis tahes kasutuspiirangutele.

On võimalik, et ELile mittekuuluva sisu kasutamiseks või taasesitamiseks peate küsima luba otse autoriõiguse omajatelt.

Tööstusomandi õigustega hõlmatud tarkvara või dokumendid, nagu patendid, kaubamärgid, registreeritud disainilahendused, logod ja nimed, ei kuulu kontrollikoja taaskasutamispoliitika alla ega ole teile litsentsitud.

Domeeni europa.eu alla koondatud Euroopa Liidu institutsioonide veebisaitidel leidub linke, mis viivad muudele veebisaitidele. Kontrollikoda ei vastuta nende sisu eest ja soovib teil seetõttu tutvuda nende veebisaitide isikuandmete ja autoriõiguse kaitse põhimõtetega.

Euroopa Kontrollikoja logo kasutamine

Euroopa Kontrollikoja logo ei tohi kasutada ilma kontrollikoja eelneva nõusolekuta.